

Боднар Мар'яна Вікторівна, *магістрантка 1 курсу,*
Синиця Світлана Михайлівна, *к.е.н., доцент,*
доцент кафедри обліку та фінансів

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ШОКИ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ДИНАМІЦІ

В умовах глобальної нестабільності трансформаційні процеси на світовому ринку фінансових послуг відбуваються нерівномірно та призводять до непередбачуваних наслідків. Особливим чинником сучасної глобальної фінансової нестабільності і суперечливість курсоутворення є непередбачуваність курсу американського долара, який є основною валютою міжнародної торгівлі, міжнародної ліквідності, іноземних інвестицій, валютних резервів країн. Глобальна фінансова нестабільність пов'язується з міжнародними валютними та фінансовими дисбалансами, а відтак – з прогнозуванням зовнішніх шоків для національних економік.

В основі сучасної світової фінансової кризи лежить не тільки не ефективна економічна політика, а й криза загальнолюдських цінностей, втрата довіри населення до фінансової системи країни, споживчий характер сучасного суспільства, орієнтація економічної науки на суто фінансові та економічні результати без належного врахування ролі людини окремо та людства у цілому, за ради яких, власне, повинні функціонувати національні та світова економічна системи [2, с. 54-58].

Глобальному економічному середовищу залишаються притаманними ознаки економічної депресії та досить високого рівня невизначеності перспектив та макроекономічної нестабільності: сучасний етап розвитку глобальної економіки характеризується надзвичайно високим рівнем державної заборгованості розвинутих країн світу; кардинальне подолання боргових проблем потребуватиме тривалішого періоду та вищої координованості дій на глобальному рівні; заходи щодо нейтралізації кризових процесів засобами жорсткого фінансового та фіскального регулювання, до яких переважно вдаються уражені борговою кризою розвинені країни, втрачають ефективність; бюджетна консолідація не дає очікуваного ефекту без структурних реформ та адаптивної грошово-кредитної політики; помітно зросла стійкість країн, що розвиваються, до глобальних криз, що пояснюється зростанням якості економічної політики та порівняно меншою частотою внутрішніх та зовнішніх шоків у цих країнах; рецесія, зокрема в промислово розвинених країнах, супроводжується потужним змищенням торговельних потоків в країни, що розвиваються; глобалізація як провідний тренд в розвитку глобальної економіки зумовлює ризики для країн, що розвиваються, стосовно зовнішніх шоків та припинення зростання.

У зв'язку з тим, що у 2016 р. темпи зростання світового господарства сповільнилися (за оцінками МВФ – до 3,3 % річних, за оцінками Economist Intelligence Unit (EIU) – до 3,1 % у порівнянні з 3,8 % у 2015 р.), можна очікувати, що за результатами 2017 р. темпи зростання міжнародного товарообігу також дещо уповільняться: до 3,2 % у порівнянні з 5,8 % за

попередній рік за оцінками МВФ. Кризові явища, які охопили майже всі провідні економіки світу, змусили фахівців СОТ знизити прогноз зростання світової торгівлі в 2012 р. з 3,7 % до 2,5 % темпи зростання, їхня динаміка протягом року продемонструвала сповільнення [3, с. 13].

Основним джерелом глобальної нестабільності залишаються розвинуті країни світу. Невизначеність з приводу перспектив вирішення боргової кризи в ЄС – одна із головних проблем, які перешкоджають стабільному відновленню зростання в регіоні і світі. Гальмування європейської економіки спричиняє негативний вплив на темпи зростання більшості країн світу. У 2018 р. лідерами світового економічного зростання виступатимуть країни, що розвиваються, зростання ВВП в яких очікується на рівні 5,3 % у 2017 з підвищенням до 5,6 % у 2018 р. [4].

Серед актуальних ризиків для розвитку українського національного господарства в 2017 р. домінували саме зовнішні ризики: погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: брак попиту на товари; традиційного експорту та падіння цін на ринках промислової сировини; погіршення умов торгівлі внаслідок протекціонізму в країнах; високий рівень цін на енергоресурси, що імпортує Україна; висока вартість та нестабільні умови надання зовнішнього фінансування банківському та корпоративному сектору; звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу. Уповільнення темпів зростання світової економіки зумовило звуження попиту на світових ринках і мало негативний вплив на експортоорієнтовані галузі промисловості України.

В Україні вітчизняний банківський сектор нагромадив вагомі ризики, пов'язані з: високим рівнем прострочених кредитів; різким зростанням портфелю цінних паперів та посиленням залежності банківської системи від стану державного бюджету та спроможності держави своєчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями; збереженням дефіциту внутрішніх середньо- та довгострокових ресурсів; слабкою інституційною структурою та роздробленістю банківської системи; високим рівнем доларизації депозитів і кредитів; низькою якістю активів; невисокими стандартами кредитування і андеррайтингу. Ці ризики підвищують вразливість банківської системи до зовнішньої кон'юнктури та посилюють нестійкість її активів і пасивів.

Основною причиною фінансової кризи на українському підґрунті виступають проблеми, що є наслідком прийняття і реалізації бюджету, який має соціальну спрямованість попри задекларовані орієнтири на інноваційно-інвестиційний розвиток України. Фінансова криза може розгорнутись і без бюджетних дефіцитів як наслідок погіршення умов торгівлі та балансу, які разом призводять до підриву валютного курсу, який, може негативно вплинути на стан фінансового сектору країни.

Усвідомлення можливих взаємозв'язків різних складових фінансової кризи здатне сприяти усвідомленню багатоваріантності протікання кризи, а, отже, підвищити прогнозованість визначення напряму її розгортання із своєчасним виокремленням необхідних механізмів впливу на зародження того чи іншого виду потрясіння у контексті кризи фінансової.

На сучасному етапі, при здійсненні антикризової політики відродження економіки, слід враховувати такі напрями:

- відновлення функціонування фінансових ринків;
- відновлення нормативного функціонування кредитних і грошових ринків та забезпечення доступу банків до ліквідних коштів та джерел фінансування;
- створення умов для того щоб банки та інші важливі фінансові посередники могли залучити капітал з державних та приватних джерел;
- підтримання відносно високих темпів економічного зростання;
- недопущення зниження добробуту населення;
- підтримка в прийнятих межах платіжного балансу [2, с. 54-58].

Глобальну фінансову нестабільність можна інтерпретувати як результат суперечливої взаємодії національних, регіональних та глобальних тенденцій у фінансовій сфері, насамперед фінансової лібералізації, глобальної фінансової інтеграції, валютних та фінансових дисбалансів, інтенсифікації глобального руху капіталу, перенагроювання фінансової ліквідності в глобальній економіці.

Таким чином, поточні позитивні наслідки низької інфляції супроводжувалися наростанням негативного потенціалу підвищених інфляційних очікувань. Також має бути створена нова модель регулювання економічної політики держави як стратегічного напрямку виходу із кризи, яка повинна бути такою, що відображає реалії сучасного світу, включно зі швидкістю поширення інформації, глобальний характер інформаційних і фінансових потоків, наявність якісно нових інструментів фінансового ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ковтонюк О.В. Вплив глобальної фінансової кризи на фінансування міжнародної торгівлі // *Актуальні проблеми економіки*. - 2010.- № 9. - С. 11-12.
2. Чечель О.М. Вихід із глобальної фінансової кризи: міжнародний досвід та перспективи України // *Інвестиції: практика та досвід*. - 2010.- № 5. - С. 54-58
3. *Перспективи економіки України в умовах глобальної макроекономічної нестабільності*. - К.: НІСД, 2012. - 43 с.
4. *Economist Intelligence Unit, Global outlook October 2012 [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: http://gfs.eiu.com/FileHandler.ashx?issue_id=559575640&mode=pdf

Синичак Микола Юрійович, магістрант 1 курсу,
Ляхович Галина Іванівна, к.н.д.у., доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

У сучасному світі глобалізації та економічної взаємозалежності країн світова економіка стає все більш вразливою щодо криз та турбулентностей. Враховуючи, що національні господарства постійно входять і виходять зі стану рецесії, менеджмент окремих підприємств і організацій у цій нестабільній ситуації стає все більш складним. І якщо великі організації мають достатньо